

การวิเคราะห์จุดประสงค์ในการพูด (ผู้พูดรู้สึกอย่างไร ?)

จุดประสงค์ของผู้พูด

จุดประสงค์ หมายถึง ผลที่ประสงค์ให้บรรลุ ในข้อสอบมักจะให้น้อง ๆ วิเคราะห์ข้อความที่โจทย์กำหนดให้ว่าผู้พูดต้องการสื่อสารอะไรให้ผู้ฟังทราบ ซึ่งอาจใช้คำว่า “วัตถุประสงค์” หรือ “จุดมุ่งหมาย” แทนก็ได้ โดยจุดประสงค์ที่มักจะพบในข้อสอบบ่อย ๆ มีดังนี้

- 1. ตำหนิ** เป็นการติว่าบกพร่อง มักใช้กล่าวถึงความผิดพลาดที่ได้กระทำไปแล้ว
ตัวอย่าง งานที่เธอทำมายังมีจุดติดอยู่หลายจุด ยังต้องเพิ่มความใส่ใจมากกว่านี้นะ
- 2. ตักเตือน** เป็นการพูดให้รู้ว่าอย่าทำผิด
ตัวอย่าง งานที่จะส่งพรุ่งนี้ ตรวจสอบให้ละเอียดอีกทีนะ อย่าให้มีข้อผิดพลาดอีก
- 3. แนะนำ / ชี้แนะ / เสนอแนะ** เป็นการชี้แนวทางให้ปฏิบัติตาม
ตัวอย่าง เธอควรหมั่นทบทวนบทเรียนทุกวันเพื่อให้จำเนื้อหาได้แม่นยำ และไม่ต้องไปโหมอ่านหนังสือก่อนสอบ
- 4. ชักชวน / เชิญชวน** เป็นการจูงใจ ชักนำ หรือขอให้ทำตาม
ตัวอย่าง อากาศดี ๆ แบบนี้ ฉันว่าเราไปเดินป่าด้วยกันเถอะ น่าจะสนุกนะ
- 5. ชี้แจง / อธิบาย** เป็นการพูดขยายความให้เข้าใจชัดเจน
ตัวอย่าง ฉันไม่ชอบไปคอนเสิร์ตเพราะว่าฉันไม่ชอบที่ที่มีคนเยอะ เสียงดัง รุนวายน ทำให้ฉันรู้สึกหงุดหงิด
- 6. โน้มน้าว** ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้โอนอ่อนตาม
ตัวอย่าง ครีมบำรุงผิวยี่ห้อนี้ดีมาก ฉันใช้แค่ 3 วันก็รู้สึกผิวสว่างขึ้นและยังมีกลิ่นหอมแบบแทบไม่ต้องฉีดน้ำหอมเลย เธอน่าจะชอบนะ
- 7. สั่งสอน** ชี้แจงให้เข้าใจและบอกให้ทำ
ตัวอย่าง การให้เกียรติผู้อื่นด้วยการใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยนเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ ดังนั้น ทุกครั้งที่ลูกจะไปติดต่อสื่อสารกับใครต้องพึงระวังคำพูดและให้เกียรติผู้อื่นเสมอ

เจตนาของผู้พูด

เจตนา หมายถึง ความตั้งใจ ความจงใจ ความมุ่งหมาย ซึ่งความหมายจะคล้ายคลึงกับคำว่า จุดประสงค์ เลย และข้อสอบมักจะออกคล้าย ๆ กันคือ ให้อ่าง ๆ วิเคราะห์เจตนาของผู้พูด ซึ่งสามารถแบ่งได้หลัก ๆ เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แจ้งให้ทราบ

ผู้พูดต้องการบอกกล่าวหรือแจ้งเรื่องราวบางอย่างให้ผู้ฟังทราบ โดยไม่ได้คาดหวังให้ผู้ฟังต้องตอบกลับ หรือปฏิบัติตามผู้พูด ถ้าการบอกกล่าวนั้นมีเนื้อหาปฏิเสธ ก็จะเจอบทปฏิเสธ เช่น ไม่ มี หามิได้

ตัวอย่าง ทุกวันนี้ฉันแทบไม่ยอมออกจากบ้าน เพราะฝุ่นเยอะมาก ยิ่งเป็นภูมิแพ้ด้วย

2. ถามให้ตอบ

ผู้พูดต้องการถามเรื่องราวบางอย่างให้ผู้ฟังตอบ มักจะพบคำที่แสดงถึงคำถาม เช่น หรือ หรือไม่ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ก็โมง

ตัวอย่าง ช่วงนี้สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 รุนแรงมาก เธอมีแมสก์สำหรับใส่ไปทำงานหรือยัง

3. บอกให้ทำ

ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอะไรบางอย่างตามความต้องการ สามารถใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น ขอร้อง เชิญชวน บังคับ ออกคำสั่ง และบางกรณีสามารถละประธานของประโยคเพื่เน้นถึงสิ่งที่ต้องการให้ทำ

ตัวอย่าง ขอความร่วมมือ ปิดประตูหน้าต่างให้สนิททุกครั้ง เพื่อป้องกันฝุ่นเข้ามาในสำนักงาน

รูปแบบของอารมณ์ของผู้พูด

นอกจากจุดประสงค์และเจตนาแล้ว ผู้พูดมักแสดงท่าที น้ำเสียง อารมณ์ และความรู้สึก ผ่านถ้อยคำที่ถ่ายทอดออกมา ซึ่งบางอารมณ์อาจมีความใกล้เคียงกัน นื่อง ๆ จึงต้องสังเกต และจำแนกอารมณ์ของผู้พูดจากข้อความที่กำหนดให้ได้ โดยอารมณ์ที่มักพบในข้อสอบสามารถจำแนก เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบอารมณ์เชิงบวก

- 1) ชื่นชม เป็นการแสดงความปลื้มใจหรือชอบใจ
- 2) ตื่นเต้น เป็นการแสดงอาการลึกลับเพราะดีใจหรือแปลกใจ, มีความประหลาดเพราะไม่คุ้นเคย
- 3) ประทับใจ เป็นการแสดงออกว่าติดอกติดใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเรื่องนั้นฝังอยู่ในใจ
- 4) ปลุกเร้า เป็นการเร้าใจให้กล้าหาญหรือกระตือรือร้น, กระตุ้นให้เกิดแรงกำลัง ความขลัง และความกล้าแข็ง
- 5) ปลอบใจ เป็นการพูดปลอบโยนหรือทำให้ผู้ฟังมีกำลังใจ
- 6) มั่นใจ เป็นความรู้สึกแน่ใจ เชื่อใจ
- 7) พอใจ เป็นการแสดงออกว่าชอบใจกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. รูปแบบอารมณ์เชิงลบ

- 1) ประชดประชัน เป็นการพูดเชิงกระทบกระทั่งแตกดัน
- 2) กระแนะกระแหน เป็นการพูดกระทบหรือพูดเสียดสีผู้อื่น
- 3) เสียดสี เป็นการว่ากล่าวกระทบกระทั่งเทียบเหน็บแนมด้วยความอิจฉา เป็นต้น
- 4) ดุฎก เป็นการพูดเชิงดูหมิ่นหรือเหยียดหยามผู้อื่นที่รู้สึกว่ามีค่าต่ำ้อยหรือไร้ความสามารถ
- 5) เหยียดหยาม เป็นการกล่าวดูหมิ่นผู้อื่น
- 6) ตัดพ้อ เป็นการพูดต่อว่าด้วยความน้อยใจ
- 7) กังวล เป็นความรู้สึกที่ห่วงใยหรือมีใจพะวงอยู่
- 8) ลังเล เป็นความรู้สึกที่แสดงความไม่แน่ใจ ยังตัดสินใจไม่ได้
- 9) อาลัยอาวรณ์ เป็นการระลึกถึงด้วยใจผูกพันไม่ยอมจากกัน

“เส้นทางอนาคต
กำหนดด้วยการกระทำ”
- Aj KLUI -

สนใจติววิชาภาษาไทยเพิ่มเติม online.smartmathpro.com